

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 434

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 25 februari 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Blinden en slechtzienden - Ondertekenen van contracten en documenten

Het ondertekenen van contracten en documenten is ook voor blinden een frequent voorkomende handeling. De wijze waarop dit gebeurt en de veiligheid waarmee dit zou moeten gebeuren, is voor blinden evenwel een groot probleem. In de context van digitalisering zouden we er nochtans voor moeten kunnen zorgen dat ook zij op een veilige manier hun documenten en contracten kunnen begrijpen en ondertekenen.

Ondertekenen is op verschillende manieren mogelijk, mede afhankelijk van persoonlijke voorkeur. Sommigen gebruiken een stempel, anderen tekenen met de hand op een gemarkeerde plaats, nog anderen tekenen met de eID-kaartlezer of plakken een afbeelding van hun handtekening in een document. Voor blinden en slechtzienden is dit uiteraard niet vanzelfsprekend. Daarnaast is de plaats waar de handtekening moet staan, vaak onduidelijk gemarkeerd, wat de problematiek inzake ondertekenen van documenten voor deze doelgroep bijkomend vergroot.

Er bestaat tegenwoordig geen enkele procedure die mensen met een visuele handicap tegen misbruik bij ondertekening van documenten beschermt. Zo kan een begeleider liegen over de inhoud van een document in zijn eigen voordeel. Pdf- of Word-documenten kunnen afbeeldingen bevatten of foto's van tekst die in braille niet kunnen worden weergegeven.

Overigens is het technisch haast onmogelijk voor blinde gebruikers om een pdf te ondertekenen met de eID-kaartlezer. Hierbij dient met de muisaanwijzer een raster te worden getekend in het document. Het probleem is dat het raster niet in braille wordt weergegeven. Een blinde gebruiker kan dus niet controleren op welke plaats in het document zijn digitale handtekening terechtkomt. In het huidige tijdperk waarin met digitalisering haast alles mogelijk is, is het onaanvaardbaar dat een blinde of slechtziende een begeleider nodig heeft om een rechtsgeldige handtekening te plaatsen, enkel en alleen omdat de betrokkene een visuele handicap heeft.

Uit bevraging blijkt dat bepaalde federale overheidsdiensten reeds gebruikmaken van een website/applicatie. De desbetreffende overheidsdiensten hebben procedures ingesteld die het mogelijk maken voor hun blinde of slechtziende personeelsleden om via internet digitaal te kunnen ondertekenen.

Indien ook onze Vlaamse blinden en slechtzienden gratis over dergelijke website/applicatie zouden kunnen beschikken, dan zou dat een grote stap vooruit zijn.

1.
 - a) Is de minister bekend met dergelijk systeem? Indien ja, welke website/applicatie wordt hiervoor gebruikt?
 - b) Zijn al onze Vlaamse overheidsdiensten hiermee uitgerust? Zo ja, sedert wanneer beschikken ze over een dergelijk systeem?
 - c) Hoeveel gebruikers zijn er binnen de Vlaamse overheidsdiensten van een dergelijk systeem? Wat is de kostprijs hiervan? Wat zit vervat in deze kostprijs?
2. Overweegt de minister om het voortouw te nemen in het ter beschikking stellen van een dergelijk systeem aan alle Vlaamse overheidsdiensten?
3. zal de minister de mogelijkheid bekijken om het open te stellen voor de doelgroep van alle Vlaamse blinden en slechtzienden? Zo niet, kan hij beargumenteren waarom hij dat niet wenst te doen? Zo ja, zal hij alles in het werk stellen om het gratis ter beschikking te stellen?

ANTWOORD

op vraag nr. 434 van 25 februari 2021

van **STEFAN SINTOBIN**

Blinden en slechtzienden vormen een belangrijke doelgroep in het Vlaams gehandicaptenbeleid. Zij worden geconfronteerd met talrijke problemen in het dagelijks leven, waaronder deze die u komt te beschrijven in uw vraagstelling.

Als Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding ben ik in de eerste plaats bevoegd voor het zorg- en ondersteuningsbeleid ten aanzien van personen met een handicap.

U weet, dat sinds 2011 een nieuw, horizontaal/transversaal, doelstellingenkader 'handicap' werd toegevoegd aan de bestaande doelstellingenkaders van het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen. Eén daarvan is het doelstellingenkader 'toegankelijkheid'.

Recent werd het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansen- beleidsplan 2020-2024 goedgekeurd. Mediawijsheid en integrale toegankelijkheid zijn daar essentiële aandachtspunten in.

Ook in het recent goedgekeurde Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan, neemt digitalisering een centrale plaats in als basis voor op te zetten of al lopende acties.

De door u aangekaarte specifieke problematiek raakt dus de bevoegdheden van verscheidene van mijn collega's binnen de Vlaamse regering, waarbij ik nog niet verwees naar mijn collega bevoegd voor ambtenarenzaken. Voor wat mijn bevoegdheid ter zake betreft, kan ik u volgende antwoorden verstrekken:

1. a) Blinden en slechtzienden kunnen al jaren via het VAPH beroep doen op een financiële tussenkomst om hun computer, tablet of smartphone toegankelijk te maken via vergroting, spraak en braille. Daarmee zetten we alvast een belangrijke stap richting toegankelijkheid voor iedereen.

Daarnaast wordt er gestreefd om de website en applicaties te laten voldoen aan de internationale WCAG-richtlijnen 2.1 op niveau AA; zoals dat ook wordt voorgeschreven door de Vlaamse overheid. Die richtlijnen gaan over het toegankelijk maken van webinhoud.

Documenten ondertekenen gaat echter een stuk verder. Daar komt externe software bij kijken en soms is er ook een hardware-component betrokken (Adobe Acrobat, eID, een telefoon of computer met Itsme, ...). In die zin overstijgt de vraag hetgeen men binnen mijn administraties, zoals het VAPH als WVG-entiteit, kan doen.

Bij het VAPH aanvaardt men een geldige ondertekening van een document als dat via mijnvaph.be aan ons bezorgd wordt. De gebruiker moet zich met zijn id-card identificeren om in te loggen bij mijnvaph.be.

- b) Ik kan mij enkel uitspreken over mijn eigen administraties. Dit werd bij mijn weten nog niet veralgemeend ingevoerd.

De Vlaamse Overheid hecht veel belang aan Digitale toegankelijkheid. Daarvoor is de Dienst Diversiteitsbeleid, Agentschap Overheids-personeel in het leven geroepen. Info: <https://overheid.vlaanderen.be/digitale-toegankelijkheid>

Wellicht kan bij deze dienst informatie over deze deelvraag bekomen worden.

- c) Ik beschik niet over cijfermatige informatie hierover. Zie ook mijn verwijzing in voorgaande deelantwoord.
2. In verband met het toegankelijke ondertekenen van documenten neem ik vanuit mijn bevoegdheid alvast contact op met de Dienst Diversiteit, ten einde de mogelijkheden tot verdere optimalisatie binnen mijn administraties nader te onderzoeken.
 3. Het antwoord op deze vraag komt eerder de bevoegdheid van mijn collega's bevoegd voor gelijke kansen en ambtenarenzaken toe.